

УДК 658.56

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ СПОЖИВЧИХ ТОВАРІВ

Васюта Вікторія Борисівна,

к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Житник Оксана Миколаївна,

Студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

м. Полтава, Україна

Vasuta_V_B@meta.ua

Анотація. Дослідження присвячено питанню якості споживчих товарів. Розглянуто показники якості продукції залежно від характеру вирішуваних завдань щодо оцінювання її рівня. Проаналізовано існуючі підходи до оцінки рівня якості. Для підвищення ефективності діяльності підприємства при прийнятті управлінських рішень рекомендується використовувати результати оцінки рівня якості продукції.

Ключові слова: якість, споживчі товари, управління якістю, властивості товару, рівень якості продукції.

Вступ. Проблема якості продукції є основною серед інших економічних та соціальних проблем, що повинна вирішуватись в Україні. Якість безпосередньо впливає на ступінь задоволення потреб споживача, ефективність виробництва вітчизняних підприємств, на розвиток зовнішньоекономічних зв'язків. Саме через високу якість продукції вітчизняного виробництва буде забезпечено конкурентоспроможність національної економіки.

Метою роботи є аналіз основних методів визначення якості споживчих товарів.

Матеріали і методи. Застосовувались наукові методи дослідження, а саме, порівняння, опис, аналіз, метод системного підходу.

Результати і обговорення. Вважається, що першим проаналізував категорію якості давньогрецький філософ і вчений Аристотель (384-322 до р. х.). Якість у філософському сенсі – це те, що складає сутність речі, продукту або явища, тобто, який об'єкт, чим відрізняється один об'єкт від іншого.

Якість у прикладному значенні представляє собою здатність продукції задовольняти потреби відповідно до її призначення.

Відповідно до ДСТУ 2925-94 «якість продукції – це сукупність характеристик продукції (процесу, послуги), які стосуються її здатності задовольняти встановлені і передбачені потреби» [1].

Показник якості – це кількісна характеристика однієї або декількох властивостей продукції, які входять в її якість на етапах створення, експлуатації або споживання [2].

Система показників для оцінки якості товару обирається індивідуально в залежності від особливостей та умов його виготовлення. Тому деякі показники можуть бути відсутні, або навпаки система може доповнюватися додатковими показниками, характерними для певного виду продукції. Це можуть бути показники однорідності, стійкості продукції до зовнішніх впливів тощо.

Важливим показником є досягнутий рівень якості продукції, що представляє собою відносну характеристику якості продукції, яка ґрунтується на порівнянні значень оцінюваних показників якості продукції з базовими значеннями відповідних показників [3].

Відповідно до ДСТУ 2925-94 «оцінювання рівня якості продукції – це сукупність операцій, яка складається з вибирання номенклатури показників якості оцінюваної продукції, визначення значень цих показників та порівняння їх з базовими» [1].

Найбільш розповсюдженою є класифікація методів оцінювання якості продукції, за якою розглядають органолептичний, інструментальний,

експертний, соціологічний і змішаний методи [4]. Наведемо також іншу класифікацію методів визначення якості продукції (рис. 1.).

Рис.1. Методи визначення якості продукції

Коротко охарактеризуємо кожен з них [3]:

- вимірювальний – з використанням вимірювальних засобів;
- розрахунковий метод – шляхом використання формул;
- експертний метод – на підставі думок експертів;
- реєстраційний – фіксація деяких подій, фактів, документів, витрат;
- соціологічний метод – збирання думок фактичних або можливих споживачів;

– статистичний – з використанням правил економічної та математичної статистики.

Висновки. Питанню оцінці рівня якості споживчих товарів необхідно приділяти більше уваги. Саме якісна продукція є важливим чинником підвищення рівня життя, економічної, соціальної й екологічної безпеки людей та країни в цілому [3]. Для цього необхідно застосовувати науково обґрунтовані методи оцінювання рівня якості. Результати оцінки рівня якості продукції рекомендується використовувати при прийнятті управлінських рішень, що позитивно вплине на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Список літератури

1) ДСТУ 2925-94 Якість продукції. Оцінювання якості. Терміни та визначення. К.: Держстандарт України, 1995. – 34 с.

2. Усіна А. І. Конспект лекцій з дисципліни «Товарознавство» (для студентів 2 - 4 курсів усіх форм навчання напряму підготовки 6.140101-«Готельно - ресторанна справа») / А. І. Усіна, І. С. Баландіна, І. В. Сегеда; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 196 с.

3. Бондаренко С. М. Оцінка рівня якості продукції на підприємстві/ С. М. Бондаренко, А. Ю. Леус// Ефективна економіка. – 2017. – №4. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5527>.

4. Петрова І. А., Петров С.О., Кричковська Л.В., Дубоносов В. Л. Загальні методи визначення якості та безпеки споживчих товарів : навч.-практ. посіб. / І. А. Петрова, С.О. Петров, Л.В. Кричковська, В. Л. Дубоносов – Харків : ФОП Крамаренко Ю.М., 2017. – 233 с. Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/41089/1/Book_2017_Petrova_Zahalni_metody.pdf